

[Hans Hansen.]

heden — det tror jeg man kan sige — af den Beskaffenhed, at man med lige saa stor Berettigelse vilde kunne henvise Spørgsmaalets Løsning til den højtærede Socialminister, saaledes at det kom til at falde ind under hele Socialreformen, som man kan lade Spørgsmaalet falde ind under Landbrugsministeriet.

Jeg skal, som sagt, ikke komme ind paa en Gennemgang af Lovforslagene, men idet jeg slutter disse faa principielle Bemærkninger om hele den Stilling, som Staten efterhaanden er kommet ind i, og de Udvalgsbehandlinger, som nu skal prøve paa at finde en Mellemsvej mellem det af Venstre forelagte Forslag og Regeringsforslaget, vil jeg dog gerne sige endnu nogle Ord om et Par Enkeltheder.

For det første vil jeg udtale, at Grundlaget for Venstres Forslag, den saakaldte Ligestilling mellem de to Brugsformer, er efter min Mening en Fælde af samme Art som den, man bruger, naar man fanger Rotter i en Fælde. De unge gaar aldrig ind i Erhvervslivet under den Forudsætning, at de vil bort fra den Ejendom, de erhverver. Men her tilbyder Lovforslaget dem en tilsyneladende fordelagtig Maade at erhverve et Brug paa og paalægger den efterfølgende Ejers at betale. Det betyder efter min Mening, at der skabes en Flok nye indeklemte Husmænd her i Landet. Jeg kan ikke se, at det har nogen Hjemmel, og jeg kan ikke se, at det for at skabe en Ligestilling er nødvendigt at foretage en Foranstaltning som den, det af Venstre forelagte Forslag tager Sigte paa.

Og maa jeg sige med Hensyn til det af den højtærede Regering forelagte Lovforslag, at den Ekspropriationsbestemmelse, som nu bibeholdes, og som tager Sigte paa fuld Erstatning, efter min Mening er ganske overflødig, eftersom en Ekspropriationsbestemmelse ikke kan have nogen anden Berettigelse end den at aabne Adgang til Ekspropriation til en Værdi, der er under Handelsværdien. For der er altid Jord nok til fuld Erstatning, og det er en underlig Opfattelse, at det skulde blive billigere, naar det er Staten, der køber til fuld Pris, end naar den private køber til fuld Pris.

En Paragraf i Regeringens Lovforslag,

§ 13, som omhandler et Forhold med privat Henvendelse til Jordlovsudvalget, finder jeg meget uheldig; den vil efter min Mening kunne sættes ind i Stridigheder to Naboer imellem, saaledes at man, for at sige det rent ud, kan anmode Jordlovsudvalget om at have et godt Øje til Naboen.

Jeg ser altsaa ikke, at der er nogen Hjemmel for Opretholdelse af en Ekspropriationsbestemmelse; men i øvrigt vil jeg sige om det af Regeringen forelagte Lovforslag, at naar man ikke vil gaa ind paa den Betragtning, at Udstykningsspørgsmaalet kan løses paa en naturlig Maade, men vil opretholde en kunstig Maade, saa finder jeg i Virkeligheden, at Regeringens Lovforslag, som her er forelagt, er forbedret meget fra i Fjor, og jeg vil tro, at der i det kommende Udvalg vil kunne føres en frugtbar Forhandling, naar man af begge Lovforslag skyder det uheldige ud. Men efter at hele den Stilling, Staten indtager overfor Udstykningsspørgsmaalet, er blevet, som den er, ser vi — det vil jeg gerne sige til sidst — det ejendommelige, at vi skal opretholde et Jordlovsudvalg, hvis Formand skal have en meget stor Betydning og meget stor Indflydelse paa hele Udstykningen. Nu er vi saa heldigt stillet, i hvert Fald efter min personlige Mening, i Øjeblikket at have en Mand paa den Plads, som formaar at udfylde Pladsen, men rent bortset fra dette forekommer det mig, at det bliver et mærkeligt Amfibium, en Slags Krydsning mellem en gammeldags Fattigforstander og en moderne Kreditforeningsdirektør, der bliver Jordlovsudvalgets Formand. Jeg tror ikke, det er nødvendigt i det lange Løb at opretholde Bestemmelser af den Art, hvis man blot vil gaa ind paa det, som Husmændene selv kræver og sagde saa stærkt i Køge-Resolutionen, og som det Forslag, jeg forelagde i Tinget forleden Dag, vil give, hvis det føres ud i Livet. Det er efter min Mening en mærkelig Opfattelse, der næres fra Regeringens Side, naar man tror, det er lettere at rejse en Kamp — hvis det er Meningen, man vil rejse en Kamp mod Landstinget — paa Ekspropriation end paa Grundskyld. Jeg tror, at det ude i Befolkningen ligger saaledes, at Ekspropriationsbestemmelsen opfattes som stridende mod selve Livet, som det leves, medens Grundskylden er